

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Педагогічний факультет

Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«ВАРІАТИВНІ МОДЕЛІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ЗВО У СИСТЕМІ
ВІТЧИЗНЯНОЇ ОСВІТИ»**

Рівень освіти – третій (освітньо-науковий)

Освітня програма «Освітні, педагогічні науки»

Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від “29” серпня 2022 р.

м. Івано-Франківськ – 2022

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу (зразок)
4. Система оцінювання курсу
5. Ресурсне забезпечення
6. Контактна інформація
7. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Варіативні моделі підготовки фахівців ЗВО у системі вітчизняної освіти
Освітня програма	«Освітні, педагогічні науки»
Спеціальність	011 Освітні, педагогічні науки
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Статус дисципліни	вибіркова
Курс / семестр	II курс, 3 семестр
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 20 год. Семінарські заняття – 10 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://www.d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Варіативні моделі підготовки фахівців ЗВО у системі вітчизняної освіти» є висвітлення дидактичної системи у вигляді варіативної моделі підготовки фахівця та з'ясування проміжних цілей поетапного професійного становлення особистості шляхом наступності та нарощування її потенціалу за прийнятими показниками і критеріями

Мета та цілі курсу

Мета: підготовка висококваліфікованих науково-педагогічних кадрів, здатних до дослідницько-інноваційної, науково-педагогічної діяльності та комплексного розв'язання актуальних проблем в освітній сфері, набуття ними загальних та фахових компетентностей, створення нових освітніх технологій, розв'язання наукових проблем загальнонаціонального або світового значення.

Цілі курсу : підбір і дидактичне обґрунтування варіативного змісту освітнього процесу у відповідності до заданої мети; вивчення освітніх технологій, що відображають сучасний стан науково-педагогічних знань щодо процесу професійного становлення майбутніх фахівців; розвиток професійної самосвідомості, педагогічного мислення майбутніх фахівців.

Навчальна дисципліна «Варіативні моделі підготовки фахівців ЗВО у системі вітчизняної освіти» покликана сприяти професійній підготовці майбутніх викладачів ЗВО, передбачає формування у них узагальнюючих умінь, реконструювання навчальних знань у змістові аспекти. Принцип варіативності дає можливість вибирати та конструювати педагогічний процес різних моделей, включаючи й авторські, застосовувати різноманітні освітні технології та інноваційні підходи.

Компетентності

Інтегральна компетентність - Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі освіти/педагогіки у процесі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних і вдосконалення нових цілісних знань та фахової практики.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 2. Здатність до розуміння предметної галузі, професійної діяльності зі спеціальності, генерування нових ідей при розв'язанні дослідницьких завдань.

ЗК 3. Здатність до пошуку, обробки й аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 4. Здатність планувати і здійснювати дослідницьку й інноваційну діяльність, вирішувати науково-дослідницькі проблеми.

ЗК 7. Здатність використовувати сучасні інформаційні технології у науковій діяльності, виявляти власну світоглядну позицію щодо отриманої інформації.

ЗК 8. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у ЗВО, наукових структурах.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК 2. Здатність аналізувати, систематизувати й узагальнювати результати наукових досліджень у сфері освіти/педагогіки. досягати наукових результатів, що репрезентують нові знання.

СК 3. Здатність до застосування новітніх теорій, технологій і методів науково-педагогічного дослідження для розв'язання комплексних проблем у сфері освіти/педагогіки.

СК 4. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний і емпіричний аналіз проблем психолого-педагогічних наук, оцінювати та забезпечувати якість наукових досліджень.

СК 9. Здатність моделювати, здійснювати й оцінювати якість освітньої діяльності у закладі вищої освіти.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 1. Здатність забезпечити концептуальні та методологічні знання в галузі освіти/педагогіки і на дотичних міждисциплінарних напрямках, володіти спеціалізованими вміннями/навичками, необхідними для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності.

ПРН 2. Здатність поглиблювати, переоцінювати існуючі знання, здійснювати критичний аналіз, оцінку і синтез нових та комплексних ідей.

ПРН 3. Аналізувати й застосовувати науковий доробок українських і зарубіжних учених, фундаментальні концепції та теорії у професійній сфері.

ПРН 4. . Знати систему організації освітнього процесу в закладі вищої освіти.

ПРН 7. Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі освітніх, педагогічних наук та дотичних міждисциплінарних напрямів за допомогою сучасних інструментів і технологій пошуку, спеціалізованих баз даних та інформаційних систем.

3. Структура курсу

Обсяг навчальної дисципліни 90 годин

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
семінарські заняття	10
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
3	011 Освітні, педагогічні науки	II	Вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин.		
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота.
Тема 1. Програма підготовки фахівця та складові стандартів вищої освіти. Проектування змісту навчання у вищих навчальних закладах. Професіограма. Нормативні документи, що визначають зміст освіти. Поняття про програму підготовки фахівця. Особливості її моделювання. Складові стандартів вищої	2		4

освіти.			
<p>Тема 2. Навчальний план як складова стандартів вищої освіти, його варіативність.</p> <p>Поняття про навчальний план ЗВО. Варіативна частина освітньо-кваліфікаційної характеристики (ОКХ). Модель запровадження кластерів (варіативних блоків) та спеціалізацій в навчальних планах підготовки фахівців. Характеристика загального навчального часу за програмою підготовки бакалавра, магістра та розподіл загального навчального часу за циклами підготовки.</p>	2		4
<p>Тема 3. Програма навчальної дисципліни, її зміст та структурування матеріалу.</p> <p>Поняття про програму навчальної дисципліни, її типи та способи побудови. Робоча програма дисципліни як основний орієнтир викладання навчальної дисципліни, специфіка її розробки. Деякі аспекти структурування змісту освіти у програмі навчальної дисципліни. Структура робочої програми дисципліни.</p>	2		4
<p>Тема 4. Основні напрями та стратегії педагогічної освіти.</p> <p>Тенденції розвитку системи вищої освіти. Провідні напрями та стратегії педагогічної освіти. Основні проблеми сучасних систем освіти та шляхи їх розв'язання.</p>	2		4
<p>Тема 5. Провідні чинники реформування освіти в сучасних умовах.</p> <p>Вплив інформатизації суспільства на розвиток освіти. Вплив на освіту глобалізації та регіоналізму. Проектування інноваційного навчального середовища.</p>	2		4
<p>Тема 6. . Інтеграція та демократизація вищої освіти .</p> <p>Болонський процес як засіб інтеграції та демократизації вищої освіти. Зміст кваліфікацій та структур ступенів. Види компетенцій. Підготовка педагога в Україні.</p>	2		4
<p>Тема 7. Загальні засади освітніх технологій .</p> <p>Поняття технологічного підходу в освіті. Історія виникнення педагогічних технологій. Типи та структура освітніх технологій.</p>	2		4
<p>Тема 8. . Дидактичні технології у вищій школі.</p> <p>Дидактичні технології у вищій школі.</p>	2		4

Ознаки технологічності освітнього процесу. Види педагогічних технологій. Технологія дистанційного навчання. Технологія модульного навчання. Принцип модульності.			
Тема 9-10. Особливості моделей педагогічної діяльності у сфері роботи з творчою молоддю. Технологія формування творчої особистості. Теоретичні підходи до створення моделі педагогічної обдарованості. Історія виникнення технології, її мета та завдання. Зміст технології. Педагогічна технологія «Створення ситуації успіху». Сугестивна технологія.	4		8
Тема 1. Програма підготовки фахівця. Навчальні плани (варіативний компонент), програми.		2	4
Тема 2. Провідні напрями та стратегії педагогічної освіти. Визначальні чинники реформування освіти в сучасних умовах. Регіоналізм в освіті		2	4
Тема 3. Педагогічні технології. Види педагогічних технологій. Типологія та структура педагогічних технологій.		2	4
Тема 4.-5. Педагогічні технології у ЗВО . Їх зміст , мета та завдання. Вимоги до особистості педагога.		4	8
<i>Загалом</i>	20	10	60
4. Система оцінювання курсу			
Накопичування балів під час вивчення дисципліни			
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів		
Лекція	0		
Семінарське заняття	25		
Самостійна робота	15		
Індивідуальне чи творче завдання	10		
<u>Залік</u>	50		
Максимальна кількість балів	100		
5. Ресурсне забезпечення			
Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше		
Література БАЗОВА			
1. Актуальні проблеми розвитку вищої освіти: <i>навч.-метод. посіб.</i> /авторський колектив: Завгородня Т.К., Нагачевська З.І, Савчук Б.П, Стинська В.В., Стражнікова І.В., Єгорова І.В., Ковальчук В.М., Прокопів Л.М, Салига Н.М./ за заг. ред. В.Стинської, Л.Прокопів/. Івано–Франківськ, 2021. 400 с.			
2. Бутенко Н.Ю. Комунікативна майстерність викладача: <i>навч. посіб.</i> Київ: КНЕУ, 2005. 336 с.			
3. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: <i>підручник за модульно-рейтинговою системою навчання</i> .Рек. МОН., 2-е вид. К. : ЦНЛ, 2018.384 с.			
4. Гринькевич О. С. Управління конкурентоспроможністю вищої освіти в Україні : інституційний аналіз і моніторинг : <i>монографія</i> Львів : ЛНУ, 2018. 462 с.			
5. Гнезділова К.М., Касярум С.О. Моделі та моделювання у професійній діяльності викладача			

- вищої школи: *навч. посібник*. Черкаси: видавець Чабаненко Ю.А., 2011. 124 с.
6. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології. *підручник*. К.: Академвидав, 2015.– 304 с.
7. Кондур О. С. Управління якістю освітніх систем в умовах глобалізації: теорія, методика організації, практика *монографія*. Ів.-Франківськ: НАІР, 2018. 488с.
8. Локальні системи управління якістю: світовий досвід та українські практики побудови / за ред. Т.Фінікова, В.Терещука. К.: Таксон, 2018. 316 с
9. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/344/2013#Text>
10. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014р. URL: <https://docs.dtkr.ua/doc/1556-182>
11. Прокопів Л.М. Інноваційні педагогічні технології: *навчально-методичний посібник*. Івано-Франківськ, 2020. 172 с
12. Прокопів Л. М. Організація управління навчальним процесом у ВНЗ: *навч.-метод. посібник* Ів.-Франківськ: ПНУ, 2016. 160 с.
13. Про освіту: Закон України від 05.09.2017р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.
14. Про наукову і науково-технічну діяльність. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>
15. Салига Н.М. Системний підхід у вищій школі: *навчально-методичний посібник до курсу* / авт.-упоряд. Н. М. Салига. Івано-Франківськ, 2016. 76 с
16. Салига Н.М. Моделювання освітньої та професійної підготовки фахівця: *навчально-методичний посібник до курсу* / авт.-упоряд. Н. М. Салига. Івано-Франківськ, 2016. 115 с
17. Системний аналіз і прийняття інноваційних рішень: *навч. посібник* / О.Є. Кузьмін та ін. Львів: Новий Світ-2000, 2020. 227 с
18. Січкарук О. Інтерактивні методи навчання у вищій школі: *навч. посіб.* Київ: Тансова, 2006. 88 с.
19. Туркот Т.І. Педагогіка вищої школи: *навч. посіб.*. Київ: Кондор, 2011. 628 с.
20. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: *навч. посіб.*. Київ: Академвидав, 2010. 456 с.
21. Чепіль М.М. Актуальні проблеми освіти: *навч.-метод. посібник*. Дрогобич: Ред.-вид. відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2012. 124 с.
22. Чепіль М.М. Педагогічні технології: *навчальний посібник*. Київ: Альма-матер, 2012. 224 с.
23. Щербань Т. Д. Дистанційна освіта в умовах екстремальної ситуації (на прикладі самоізоляції: березень-травень 2020 року): *наук. видання* Мукачево: РВВ МДУ, 2020. 160 с.

ДОДАТКОВА

24. Єгорова І.В. Моніторинг оцінювання якості вищої освіти, його основні завдання. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка* / [редактори-упорядники М. Пантюк, А. Душний, І. Зимомря]. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2021. Вип. 36. Т.1 С.282-286.
25. Єгорова І.В., Стражнікова І.В. Theoretical fundamentals of the educational process regionalization in higher education institutions of Ukraine. *Людинознавчі студії. Серія "Педагогіка" Human studies. Series of Pedagogy* 11/43 (2020), P.39–49
26. Єгорова І.В. Шляхи удосконалення навчальної діяльності студентів ВНЗ у процесі їх роботи з текстом // *Scientific Journal Virtus.-Issue # 13, April, 2017, Published since 2014/Cite Factor (Academic Scientific Journals); Scientific Indexing Services; International Innovative Journal Impact Factor (IIJIF); (ISSN 2410-4388). С.117-120.*
27. Стражнікова І., Єгорова І. Регіональний аспект проблем сучасної професійно-технічної освіти України в рамках проекту Erasmus+. *Scientific Journal Virtus.-Issue # 30, January, 2019, Published since 2014 /Google Scholar; DRJI; Academic Resource Index (ReserchBib) ;Cite Factor (Academic Scientific Journals); Scientific Indexing Services; International Innovative Journal Impact Factor (IIJIF); С.154-158.*
28. Стражнікова І.В., Єгорова І.В., С.Мацола, М.Мацола, О.Ткач. Teacher Education for VET in the Vasyl Stefanyk Precarpathian National University under the Erasmus+ Project ITE-VET Thomas Deissinger, Vera Braun (eds.) Improving teacher education for applied learning in the field of VET

Waxmann 2018, Munster ▪ New York. P.211- 231. www.waxmann.com/buch3960
 29. Кудіна В.В., Соловей М.І., Спіцин Є.С. Педагогіка вищої школи. Київ: Ленвіт, 2007. 194с.
 30. Освітні технології: *навч.метод.посіб*. За аг.ред.О.М.Пехоти. Київ: А.С.К., 2002. 255 с.
 31. Сбруєва А.А. Порівняльна педагогіка:*навч.посіб*. Суми: Університетська книга, 2004. 320 с.
 32. Чепіль М.М. Порівняльна педагогіка: *навч.посіб*. Київ: Академвидав, 2014. 216 с. (Серія «Альма-матер»).

6. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика м.Івано-Франківськ, вул.Бандери, 1, ауд.510. тел. (0342)570011. kstuparyka@pnu.edu.ua
Викладач (і)	Єгорова Інга Вячеславівна -кандидат.пед.наук, доцент
Контактна інформація викладача	inha.yehorova@pnu.edu.ua

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Загальні морально-етичні принципи та правила поведінки осіб, що навчаються та працюють в університеті визначаються Кодексом честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Внутрішнє забезпечення якості освітньої діяльності та якості освітнього процесу визначається Положенням про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» URL: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/
Пропуски занять (відпрацювання)	Відпрацювання занять відбувається у системі d-learn. URL: https://d-learn.pnu.edu.ua .
Неформальна освіта	Перезарахування результатів неформальної освіти відбувається згідно Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019 р., із внесеними змінами наказом № 80 від 12.02.2021 р.) URL: https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/02/neformalna_osvita.pdf .

Викладач

Інга Єгорова